

Sygn. akt I ACz 1770/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Jerzy Bess (spr.)

Sędziowie: SSA Regina Kurek

SSA Robert Jurga

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 15 października 2015 roku w Krakowie

sprawy z wniosku (...)– Spółki jawnej we W.

przy uczestnictwie A. O.

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika

na skutek zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 16 kwietnia 2015 roku, sygn. akt I Co 102/15

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

1. nadać klauzulę wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty wydanemu przez Sąd Okręgowy w Krakowie w dniu 4 września 2014 roku, sygn. akt I Nc 337/14, także przeciwko małżonkowi dłużnika A. O., z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową w postaci nieruchomości położonej w miejscowości Z. na działce nr (...), dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy wW. księga wieczysta nr (...), obciążonej hipoteką do kwoty 194.318,13 zł,

2. zasądzić od uczestnika A. O. na rzecz wierzyciela (...)– Spółki jawnej we W. kwotę 110 zł (sto dziesięć złotych) tytułem zwrotu kosztów nadania klauzuli wykonalności;

II. zasądzić od uczestnika A. O. na rzecz wierzyciela (...)– Spółki jawnej we W. kwotę 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

SSA Regina Kurek SSA Jerzy Bess SSA Robert Jurga

Sygn. akt I ACz 1770/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił wniosek wierzyciela (...)– Spółki jawnej we W. o nadanie klauzuli wykonalności - prawomocnemu nakazowi zapłaty Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 4 września 2014 roku, sygn. akt I Nc 337/14 także przeciwko małżonkowi dłużnika.

W uzasadnieniu swojego orzeczenia Sąd Okręgowy podał, że wierzyciel(...)– sp.j. we W. wniósł o nadanie nakazowi zapłaty Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 4 września 2014 r., sygn. akt I Nc 337/14 klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika A. O., z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową. Wyżej wskazany nakaz zapłaty został wydany przeciwko E. O.. Wniósł również o zasądzenie kosztów

postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że małżonek dłużnika (...) oświadczeniem z dnia 29 kwietnia 2010 r. uznał dług wobec wierzyciela i zobowiązał się do jego spłaty w sposób tym porozumieniem określony. Nadto, aktem notarialnym z dnia 10 lutego 2012 r., Rep (...) oboje małżonkowie O. – dłużnik oraz małżonek dłużnika potwierdzili okoliczności zawarcia przez A. O. porozumienia i uznania długu wobec wierzyciela oraz oboje małżonkowie złożyli oświadczenie o ustanowieniu na wspólnej nieruchomości hipoteki jako wykonanie postanowień zawartego z wierzycielem porozumienia w zakresie spłaty długu. Wobec nie dokonania spłaty długu wierzyciel jest zmuszony prowadzić egzekucję z nieruchomości, która stanowi majątek wspólny małżonków. Wobec istnienia małżeńskiej wspólności ustawowej, niezbędne jest uzyskanie klauzuli także przeciwko małżonkowi dłużnika. Zgoda małżonka dłużnika wynika z treści aktu notarialnego z dnia 10 lutego 2012 r., Rep (...), w którym m.in. potwierdza on istnienie długu wobec wierzyciela oraz wraz z dłużnikiem E. O. wyraża zgodę na wpis hipoteki zabezpieczającej wierzyciela w ramach zawartego z nim porozumienia.

Sąd Okręgowy oceniając wniosek wierzyciela podał, że z powołanych przez wnioskodawcę dokumentów (a to w szczególności z porozumienia - uznania długu z dnia 29 kwietnia 2010 r. i oświadczenia o poddaniu się egzekucji, k. 20 i k. 22 akt I Nc 337/14) wynika, że to A. O., a nie wymieniona w nakazie zapłaty z dnia 21 października 2014 r. E. O., zaciągnęła zobowiązanie wobec wnioskodawcy w rozumieniu art. 41 § 1 kro. A. O. uznał bowiem za wymagalny jego dług i poddał się egzekucji jego długu, a nie długu zaciągniętego przez E. O., zaś podstawą nakazu zapłaty w sprawie I Nc 337/14 była tylko okoliczność, że E. O. współustanowiła na wchodzącej w skład majątku wspólnego jej i A. O. nieruchomości hipotekę na zabezpieczenie długu A. O.. Wskutek tej czynności E. O. ponosić zaczęła odpowiedzialność jednym ze składników majątku wspólnego (nieruchomością obciążoną hipoteką), ale nie stała się dłużnikiem, czy współdłużnikiem zobowiązania zaciągniętego przez A. O., ani nie zaciągnęła żadnego zobowiązania, za które miałby ponosić odpowiedzialność A. O. jako jej współmałżonek. Taki stan rzeczy oznacza zdaniem Sądu Okręgowego, że nie są spełnione przesłanki do nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 4 września 2014 r. przeciwko A. O., albowiem brak jest w realiach niniejszej sprawy czynności zobowiązującej E. O., na którą to czynność zgodę wyraziłby A. O.. Jako czynność taką w szczególności nie może być uznane ustanowienie hipoteki przez E. O., gdyż była to czynność rozporządzająca, której skutkiem było powstanie odpowiedzialności rzeczowej E. O. nieruchomością za dług A. O., a nie czynność zobowiązująca. Sąd Okręgowy wskazał nadto, że wnioskodawca dysponuje już tytułem egzekucyjnym przeciwko A. O. w postaci aktu notarialnego rep.(...) przed notariuszem S. K., w którym A. O. poddał się egzekucji wierzytelności objętej nakazem zapłaty w sprawie I Nc 337/14.

Przedmiotowe postanowienie zostało w całości zaskarżone zażaleniem przez wierzyciela, który wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku wierzyciela w całości i nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, dopuszczenie dowodu z przesłuchania dłużnika E. O. na okoliczności związane z akceptacją zawartego z wierzycielem porozumienia o spłacie długu oraz akceptacji udzielonego zabezpieczenia hipotecznego przez oboje małżonków O., oraz o zasądzenie od dłużnika na rzecz wierzyciela kosztów postępowania wywołanych niniejszym postępowaniem odwoławczym.

W uzasadnieniu zażalenia podniesiono, że w postępowaniu klauzulowym Sąd nie bada podstaw materialnoprawnych wydanego tytułu egzekucyjnego, zaś jego kognicja w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika ograniczona jest jedynie do zbadania przesłanek z art. 787 kpc. Sąd I instancji, w ocenie wierzyciela, błędnie przyjął, że tylko czynność zobowiązująca może być materialną podstawą wydania tytułu egzekucyjnego, któremu możliwe jest nadanie klauzuli wykonalności. Rozważania Sądu Okręgowego dotyczące źródła wierzytelności stwierdzonej tytułem egzekucyjnym są zbędne i bezzasadne. Rozważania wymagało zaś jedynie to, czy czynność prawna dłużnika E. O. została dokonana za zgodą jej małżonka A. O.. Zdaniem zaś wierzyciela zgoda ta nie budzi żadnych wątpliwości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie jest zasadne.

Zgodnie z art. 787 kpc tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim sąd nada klauzulę wykonalności także przeciwko jej małżonkowi z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową, jeżeli wierzyciel wykaże dokumentem urzędowym lub prywatnym, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika.

Źródłem stwierdzonego nakazem zapłaty z 4 września 2014 roku zobowiązania dłużnika – czyli E. O. – był akt ustanowienia hipoteki z dnia 10 lutego 2012 roku (k. 12-14), na mocy którego E. O. stała się dłużnikiem rzeczowym wierzyciela (...)– Spółki jawnej we W., i to właśnie tej czynności prawnej ma dotyczyć zgoda małżonka dłużnika (to jest A. O.), o której mowa w art. 787 kpc. Wierzyciel hipoteczny ma prawo do wytoczenia przeciwko dłużnikowi hipotecznemu, nie będącemu dłużnikiem osobistym, powództwa o świadczenie - celem umożliwienia wierzycielowi prowadzenia egzekucji z obciążonej nieruchomości (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2003 roku, sygn. akt V CK 19/02, Lex nr 602311), zaś tytułowi egzekucyjnemu uwzględniającemu takie powództwo można nadać klauzulę wykonalności także przeciwko małżonkowi dłużnika hipotecznego, jeżeli spełnione są przesłanki z art. 787 kpc. Rację ma przy tym skarżący, że kognicja sądu w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika ograniczona jest jedynie do zbadania, czy owe przesłanki zaistniały.

Wymieniona wyżej czynność prawna – ustanowienie hipoteki - została dokonana przez oboje małżonków: E. i A. O., co jednoznacznie przesądza o zgodzie A. O. na dokonanie tej czynności przez E. O.. Co więcej, stosownie do treści 37 § 1 pkt 1 kro do dokonania czynności prawnej prowadzącej do obciążenia nieruchomości zgoda małżonka jest konieczna. Tym samym uznać należy, że zachodzą wszelkie przesłanki, by nadać klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu przez Sąd Okręgowy w Krakowie w dniu 4 września 2014 roku, sygn. akt I Nc 337/14, także przeciwko małżonkowi dłużnika A. O..

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżone postanowienie w odpowiednim zakresie, na zasadzie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc. Zmiana zaskarżonego postanowienia pociągnęła za sobą konieczność zasądzenia od uczestnika na rzecz wierzyciela kosztów nadania klauzuli wykonalności – na zasadzie art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc. Na koszty te składa się opłata sądowa od wniosku w kwocie 50 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika wierzyciela w wysokości 60 zł, ustalonej zgodnie z treścią § 10 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).

O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnięto na zasadzie art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc w zw. § 12 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 13 powołanego wyżej rozporządzenia. Na koszty zasądzone od uczestnika na rzecz wierzyciela składa się opłata od zażalenia w wysokości 30 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika wierzyciela w kwocie 120 zł.

SSA Regina Kurek SSA Jerzy Bess SSA Robert Jurga